

Sygn. akt I CKN 705/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 4 listopada 1998 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSN - G. Bieniek
Sędziowie:	SN - M. Kocon
	SN - H. Pietrkowski (spraw.)

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 1998 r.
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z powództwa J. M. i G. P.
przeciwko Gminie W.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej B. K.
o ustalenie istnienia stosunku najmu lokalu użytkowego
na skutek kasacji interwenienta ubocznego B. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 14 listopada 1997 r., sygn. akt I ACa [...]

p o s t a n a w i a:

odrzuć kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Apelacyjny w [...] - po rozpoznaniu sprawy z powództwa J. M. i G. P. przeciwko Gminie W., z udziałem po stronie pozwanej interwenienta ubocznego B. K. o ustalenie istnienia stosunku najmu lokalu użytkowego - wyrokiem z dnia 14 listopada 1997 r. oddalił częściowo apelację strony pozwanej oraz apelację interwenientki ubocznej, a nadto oddalił w całości apelację powódki.

Interwenientka uboczna, w kasacji od powyższego wyroku, nie wskazała wartości przedmiotu zaskarżenia, co spowodowało, że zarządzeniem przewodniczącego Wydziału w Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 19 maja 1998 r. wezwana została do uzupełnienia w terminie 7 dni braku formalnego kasacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia.

W odpowiedzi na to zarządzenie interwenientka uboczna nie wskazała wartości przedmiotu zaskarżenia, wyjaśniając, że: „... żądanie pozwu sprowadza się do ustalenia, na mocy art. 189 k.p.c., wstąpienia w stosunek najmu. Jest to zatem powództwo o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, a nie roszczenie pieniężne, którego kwota stanowi wartość przedmiotu sporu”.

Rozpoznając przedstawioną kasację, Są Najwyższy zważył, co następuje:

Kontrola wstępna kasacji w zakresie zachowania terminu i wymagań formalnych, którą przeprowadza sąd drugiej instancji na podstawie art. 393⁵ k.p.c., nie jest kontrolą ostateczną. W tym samym zakresie i co do tych samych kwestii wykonuje ją ostatecznie Sąd Najwyższy na podstawie art. 393⁸ § 1 k.p.c.

Przeprowadzając tę kontrolę należało sprawdzić czy istniały podstawy do nie wskazania w kasacji wartości przedmiotu zaskarżenia skoro kasacja przedstawiona została do rozpoznania pomimo nie usunięcia tego braku formalnego kasacji.

Skarżąca odmawiając wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, wyjaśniła, że przedmiotem procesu nie jest roszczenie pieniężne, lecz żądanie ustalenia stosunku prawnego. Takie wyjaśnienie oznacza iż zdaniem skarżącej obowiązek wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia istnieje tylko w sprawach o roszczenie pieniężne. Pogląd ten - jak się wydaje - podziela Sąd Apelacyjny w [...], skoro odstąpił od zastosowania skutku procesowego (odrzuć kasacji) nie wykonania przez skarżącą zarządzenia zobowiązującego do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia. Poglądu tego nie można zaakceptować z przyczyn następujących.

Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera przepisów regulujących oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia - jak stanowi art. 393 pkt. 1 in fine k.p.c. - stosuje się odpowiednio przepisy o wartości przedmiotu sporu (art. 19-26 k.p.c.). W sprawach, w których dochodzone są roszczenia majątkowe istnieje - zgodnie z art. 19 k.p.c. - obowiązek określenia wartości przedmiotu sporu. Spośród spraw majątkowych (roszczeń majątkowych) powołany przepis wyodrębnił sprawy o roszczenia pieniężne (art. 19 § 1 k.p.c.). Takie unormowanie niewątpliwie oznacza, iż obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu sporu obciąża powoda nie tylko w sprawach o roszczenia pieniężne, ale we wszystkich sprawach, których przedmiotem sporu jest roszczenie majątkowe.

Zakres obowiązku oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w kasacji unormowany został w taki sam sposób. Zgodnie bowiem z art. 393³ k.p.c., obowiązek oznaczenia w kasacji wartości przedmiotu zaskarżenia istnieje w sprawach o roszczenia majątkowe. Nie ma więc racji skarżąca twierdząc, iż omawiany wymóg formalny kasacji obowiązuje tylko w sprawach o roszczenia pieniężne. Pozostaje więc tylko do wyjaśnienia kwestia czy rozpoznawana sprawa o ustalenie istnienia stosunku najmu lokalu użytkowego, jest sprawą o roszczenie majątkowe w rozumieniu art. 393³ k.p.c. Odpowiadając pozytywnie na tak postawione pytanie stwierdzić trzeba, iż o majątkowym lub

niemajątkowym charakterze sprawy rozstrzyga wyłącznie przedmiot sporu, a mianowicie majątkowy lub niemajątkowy charakter dobra, którego ochrony domaga się powód. Powódka żądając ustalenia istnienia stosunku najmu lokalu użytkowego niewątpliwie domaga się ochrony dobra majątkowego jakim jest prawo najmu, na treść którego składają się prawa i obowiązki majątkowe. Nie żąda natomiast ochrony dobra niemajątkowego (prawa ze stosunków rodzinnych, małżeńskich dobra osobiste).

Konkludując przyjąć należało, iż powódka miała obowiązek - pomimo, że w sprawie, jako nie będącej sprawą o świadczenie (art. 393 pkt. 1 k.p.c.) kasacja przysługuje bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia - wskazać tę wartość, zgodnie z wymogiem formalnym kasacji, określonym w art. 393³ k.p.c. Nie uzupełnienie tego braku kasacji, pomimo wezwania sądowego, rodzi skutek w postaci odrzucenia kasacji (art. 393⁵ k.p.c.). Skoro Sąd Apelacyjny nie odrzucił kasacji, podlegała ona odrzuceniu przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 393⁸ § 1 k.p.c.

aw

db